

Arvio: Minna Canth kääntyköön ilosta haudassaan – Seinäjoen kaupunginteatterin uutuusnäytelmä on vaikuttava kuvaus rakkaudesta ja yhden naisen intohimosta parantaa maailmaa

Seinäjoen kaupunginteatteri on tarttunut uutuusnäytelmässään **Minna Canthiin**. Myönnettäköön, että mielessä välähti ensialkuun epäily. Näytelmä suomalaisen feminismin airueesta, mitä mahtaa olla luvassa?

Jäykänpuoleinen pukuepookkiko tai vähintään vakavailmeistä yhteiskunnallisella eetoksella lastattua draamaa?

Ehei, ei kumpaakaan.

Ohjaaja **Maia Häkli** työryhmineen antaa piutpaut sellaisille ja on kattanut pienelle näyttämölle leikittelevän, modernin ja ennen kaikkea puhuttelevan näytelmän. Harvoin on tehnyt mieli kesken teatteriesitykseen pompahtaa penkiltä silkasta ihastuksesta. Nyt käsillä on sellainen näytelmä.

Rakkauden ja kasvun kertomus

Minna Rytisalon samannimiseen romaaniin pohjaava näytelmä kattaa noin seitsemäntoista vuoden ajanjakson Minna Canthin elämästä, noin vuodet 1863–1880.

Tälle ajanjaksolle mahtui Minna Canthin (o.s. Johnson) pääsy Jyväskylän seminaariin, avioliitto Ferdinand Canthin kanssa, seitsemän lapsen saaminen, yhteiskunnallinen herääminen ja kirjoittajan uran alkua sekä puolison kuolema. Kaikki tämä nähdään näyttämöllä.

Temaattisestikin näytelmä on runsaudensarvi. Tarina sijoittuu 1800-luvulle, mutta avainteemat ovat ajattomat.

Rouva C. kertoo itseksi kasvamisesta ja itsenäistymisestä. Se kertoo avioliitosta ja syvästä rakkaudesta, ystävyydestä ja erilleen kasvamisesta. Se kertoo kamppailusta äitiyden ja uran välillä, yhteiskunnallisesta heräämisestä ja vastuunkannosta sekä naisen asemasta 1800-luvulla.

Paketti pysyy kasassa, kun kiintopisteenä on koko ajan yksi henkilö: Minna Canth.

Koko tunteiden kirjo

Temaattisesta moniaineksisuudestaan huolimatta näytelmän toteutus on ällistyttävän ilmava. Ehkä siksi, että katsoja kuljetetaan taiten ja nopealla tempolla intensiivisen ja lavean tunnekirjon halki.

Kyöneleiden pidättely vaihtuu nopeasti nauruun, yllättyneisyys iloon. Maia Häkli on taitava ohjaaja. Painotukset ja dramaturgiset iskut ovat kohdillaan. Yksi kohta pyöräytetään toiseen ennen kuin katsojan ajatus ehtii lähteä harhailemaan. Hiljaisuutta osataan käyttää hyväksi.

Ilmavuuteen on toinenkin syy: näytelmän esillepano.

Se on moderni ja oivaltava. Minimalistiset, keveät ja usein symboliset lavasteet vaihtuvat jouhevasti. Lavastussuunnittelija Maija Louhio on hoksannut, että Rouva C.:n kaltaisessa näytelmässä enemmän on vähemmän.

Lavalla nähdään mekkoa, printtilakanaa, pulpettia, lautta, kangaspakkaa, sulkakynää.

Kekseliäisyys ilahduttaa ja yllättää. Etenkin Minnan kirjailijapersoonan herääminen on näyttämöllistetty vaikuttavasti.

Potkua haetaan harkiten nykytanssista.

Karismaattinen Canth

Rouva C:ssä nähdään monta uutta kasvoa. Seinäjoen kaupunginteatterin tuore kiinnitys, viime vuonna näyttelijäksi valmistunut **Heidi Ajanto** on ensimmäisessä isossa roolissaan lakeuksilla.

Hän tekee huikean roolityön Canthina. Ajannon Canth on kulmikas, intohimoinen, vahva ja ihailua herättävä. Haluan olla osa maailmaa, elävä ja aktiivinen, Ajannon Canth julistaa vakuuttavasti.

Henna Sormunen näyttelee Minnan parasta ystävää Floraa. Flora edustaa kaikkea vastakkaista mitä Minna: rooliinsa sopeutuvaa ja alistuvaa. Sormunen ammentaa roolihaamostaan naiiviutta ja kirkassilmäistä mukautuvuutta.

Epäkiitollisessa pehmeän ja myötäilevän Ferdinandin roolissa nähdään **Joonas Snellman**. Minna rinnalla hän jää auttamatta vässykäksi sivuhahmoksi. **Esa Ahonen** vetää hilpeästi Minnan isän roolin.

Rouva C. on dramaturgisesti ja visuaalisesti eheä kokonaisuus.

Näytelmän loppukuva alleviivaa, mistä näytelmässä on kyse: rakkauden voimasta ja intohimosta muuttaa maailmaa. Lavalle piirtyy Minna Canth, hänen persoonansa voima.

Näytelmästä jää elämänmakuinen ja lohdullinen olo. Maailmassa on toivoa niin kauan kuin on cantheja. Tuohon kuvaan katsojan olisi voinut jättää pidemmäksikin aikaa.

Seinäjoen kaupunginteatteri: Rouva C. Minna Rytisalon romaanin pohjalta dramatisoinut Heini Tola. Sovitus ja ohjaus Maia Häkli, lavastussuunnittelu Maija Louhio, pukusuunnittelu Riikka Aurasmaa, koreografia Sari Palmgren, musiikki ja äänisuunnittelu Riku Metsä-Ketelä, valosuunnittelu Sanna Alasaari, kampaas- ja maskeeraus suunnittelu Petriina Suomela.

Anne Puumala